

Til Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø

tilskud-natur@sgav.dk

Cc Jette Raal Stockholm (jerst@sgav.dk) og Sean Paulsen (sepau@sgav.dk)

26. maj 2025

HW/-

Høringssvar vedr. udkast til bekendtgørelse om tilskud til skovrejsning, SGAV J.nr. 2025-8359

Dansk Ornitologisk Forening/BirdLife-Danmark (i det følgende 'DOF') skal hermed afgive høringssvar vedr. styrelsens udkast af 28. april 2025 til bekendtgørelse om tilskud til skovrejsning.

Generelle bemærkninger

DOF hilser generelt forslaget velkomment, herunder ikke mindst dets prioritering af urørt skov (forhøjet tilskudssats) og mulighed for – samt prioritering af - naturlig tilgroning på op til halvdelen af projektarealet. Her havde vi selvfølgelig hellere set en formulering om mulighed for plantning af 'øer' af hjemmehørende arter på *op til* 50 pct. af projektarealerne med efterfølgende naturlig tilgroning, idet vi skal opfordre til, at den bebudede ændring af Skovloven kommer til at skabe mulighed herfor.

Vi hilser også betingelse om en vis minimumsandel naturlig tilgroning ved rejsning af urørt skov på projektarealer over en given størrelse, idet vi dog gerne havde set andelen hævet til 50 pct. (fra forslagets 20 pct.) og arealgrænsen sænket til 10 ha (fra forslagets 20 ha), ligesom der efter foreningens opfattelse generelt bør indføres krav om en vis andel naturlig tilgroning også på projektarealer <10 ha.

Al sammen muligheder og betingelser, der efter foreningen opfattelse vil kunne bidrage væsentlig til realiseringen af '*Et Grønt Danmark*'.

Eftersom bekendtgørelsen – og dermed tilskudsordningen – fortsat er knyttet op på den gældende Skovlov og dens forældede principper om produktionsskov, udløser det implikationer – herunder for biodiversiteten uhensigtsmæssige krav om plantetal -, som efter foreningens opfattelse bedst løses gennem den modernisering af skovloven, som der i Folketinget er enighed om nødvendigheden af.

Indtil denne modernisering er gennemført, er der imidlertid behov for nogle præciseringer i bekendtgørelsen, som vi redegør nærmere for i forbindelse med gennemgangen af bekendtgørelsens enkelte dele, idet det dog indledningsvis skal nævnes, at en eventuel opsplitning af tilskudsmodellen i en ordning for naturlig tilgroning og en ordning for plantet skov måske vil kunne løse nogle af implikationerne (idet tilskuddet til naturlig tilgroning så alene kunne udgøres af værditabs-komponenten i tilskuddet).

Bemærkninger til bekendtgørelsens enkelte dele

Til § 6, Stk. 2:

Henvisningen til Skovlovens § 4 (tinglysning af fredskovspligt) udløser implicit en kobling til styrelsens 'Vejledning om Skovloven § 4 – fredskovspligt ved afgørelse (pålægelse)' (som senest ændret 16. november 2023), der i daglig forvaltning på det nærmeste tillægges lovs kraft, og som i sit afsnit 2.4.2.2. fastlægger et plantetal på mindst 2.500 stk. planter/ha bestående af træarter, der kan danne højstammet skov.

Dette plantetal er – formentlig – fastsat ud fra, at det anses for nødvendigt til opfyldelse af Skovlovens § 8, stk. 1 nr. 1 (om anvendelse af fredskovspligtige arealer), nemlig at "Arealet skal holdes bevokset med træer, der danner, eller som inden for et rimeligt tidsrum vil danne, sluttet skov af højstammede træer."

Denne bestemmelse, der relaterer sig udelukkende til produktionsskov, synes antikvarisk i f.t. de ønsker, vi i dag har til skovene, og da specielt til urørt skov og skov i naturlig tilgroning, og det afledte plantetal i vejledningen synes direkte kontraproduktivt i f.t. anlæggelse af urørt skov med biodiversitet som (hoved)formål.

I det omfang Skovlovens § 8, stk. 1 nr. 1 *ikke* ændres, bør bekendtgørelsens § 6, Stk. 2 forsynes med en præcisering af, at 'et rimeligt tidsrum' i Skovlovens § 8, Stk. 1 Nr. 1 fastsættes til 'ikke under 300 år' hvad angår urørt skov og skov til naturlig tilgroning. Subsidiært kunne Vejledningen om Skovloven ændres, så urørt skov og skov i naturlig tilgroning kort og godt undtages fra krav til plantetal.

Såfremt det måtte stride imod statsstøttere reglerne at yde 'en samlet engangskompensation for etablering, vedligeholdelse og værditab for udtagning af landbrugsjorder' uden at dette ledsages af et krav til plantetal, kunne det som nævnt overvejes at graduere engangskompensationen i f.t. om der sker etablering og vedligeholdelse eller ej (og således alene yde kompensation for værditab for udtagning af landbrugsjord til skovrejsning ved naturlig tilgroning - se nærmere herfor under bemærkninger til § 10).

Til § 7, Stk. 3 & 4 samt Bilag 2

DOF anerkender, at et hovedformål med tilskudsordningen er at reducere kvælstofudledningen, og at tilsagn om tilskud til skovrejsningsprojekter, der ligger i områder med særligt højt kvælstofindsatsbehov, derfor tillægges førsteprioritet (jf. stk. 1 & 5), men når det kommer til de øvrige områder uden særligt højt kvælstofindsatsbehov, forekommer prioriteringen i Bilag 2 – særligt når henses til bekendtgørelsens formål (jf. § 2) om 'at opnå en reduktion af udledningen af CO₂ og samtidig understøtte andre hensyn, særligt vedr. natur og miljø' – at være alt for sidetung.

Vi er således *enige* i de udvalgte prioriteringsparametre (i § 7, stk. 3 Nr. 1-9, dog med den tilføjelse til Nr. 8, at der skal være tale om *helårsskovgræsning*), men *uenige* i pointtildelingen i Bilag 2, hvor især de fem sidste parametre (svarende til Nr. 5 til 9 i § 7, stk. 3) bør tillægges højere værdi (se forslag nedenfor), idet 'Beliggenhed inden for områder med kvælstofindsatsbehov' reduceres forholdsmæssigt (til 20 point), således at max fastholdes på 78 point, og idet vi er enige i forslagets § 7, stk. 4 f.s.v.a. prioritering i f.t. størrelse ved pointlighed.

Parametre	Forslaget	DOFs forsl.
Beliggenhed inden for områder med kvælstofindsatsbehov	40	20
Beliggenhed inden for områder med særlige drikkevandsinteresser, eller indvindingsoplande til almene vandforsyninger udenfor OSD	8	8
Projektarealets samlede areal er over 20 ha	6	6
Sammenhængende fredskovsområder	4	4
Henlæggelse af minimum 1 ha sammenhængende urørt skov	4	8
Projektarealer, der henlægges som urørt skov og som grænser op til arealer med høj naturværdi	4	6
Projektarealer med en høj andel af naturlig tilgroning (20-50 pct.)	4	8
Projektarealer, der indeholder [helårs]skovgræsning	4	10
Projektarealer, hvor der genoprettes naturlig hydrologi	4	8
I alt	78	78

Til § 9, Projektkriterier:

§ 9, stk. 1 Nr. 2): Der henvises til bem. til § 6, stk. 2 vedr. fravigelse fra plantetal.

§ 9, stk. 1 Nr. 5): Kulstofkriteriet bør sænkes til 3 pct. organisk kulstofindhold, da sådanne områder typisk vil indgå som randarealer omkring lavbundsarealer med 6 pct. organisk kulstofindhold, og hvor det derfor ud fra en biodiversitetsbetragtning vil være en fordel at bibeholde randarealerne som lysåbne lokaliteter.

Hertil kommer, at når naturlig hydrologi genetableres på lavbundsarealer med min. 6 pct. organisk kulstofindhold, vil der kunne imødeses forhøjet grundvandsstand på randarealerne, som vil være uforenelig med skovrejsning.

Endelig bør det – hvis skovrejsning med tilskud fastholdes på randarealer - påses, om de erstatninger, der evt. udbetales ved udtagning af randarealer ikke også indeholder værditabskompensation, som så vil blive udbetalt to gange, hvis der også ydes skovrejsningstilskud.

§ 9, stk. 1, Nr. 6): DOF kan fuldt ud støtte, at der *ikke* kan gives tilskud til skovrejsning på arealer med potentiale for vådområder.

§ 9, stk. 1, Nr. 10): DOF kan fuldt ud støtte, at der *ikke* kan gives tilskud til skovrejsning på arealer, der er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens §3.

Til § 10, tilskudssatser

Der henvises til bem. til § 6, stk. 2 (forslag om at opdele tilskuddet i ét til traditionel skovrejsning (hvor der også kompenseres for etablering og vedligeholdelse) og ét til skovrejsning ved naturlig tilgroning (hvor der alene kompenseres for værditab – i det omfang der ikke stilles krav til plantetal).

Til § 12, stk. 1 Nr. 2

Grænsen for, hvornår et projektareal skal indeholde minimum 20 pct. arealer til naturlig tilgroning, bør sænkes til max 10 ha, og procentsatsen hæves til 50 pct., idet der for projektarealer < 10 ha bør indføres et generelt krav om minimum 10 pct. til naturlig tilgroning.

Til § 12, stk. 1 Nr. 4

Det bør afklares og præciseres, hvordan tilsagnshaver skal dokumentere, at et skovrejsningsprojekt, baseret på naturlig tilgroning, er 'afsluttet' senest 3 år fra datoen for tilsagn om tilskud.

Til § 13, stk. 1 Nr. 2

Det bør præciseres, at kravene om at sikre gode vækstbetingelser, renholdelse af kulturer og efterbedring af træer og buske *ikke* gælder for skovrejsning af urørt skov og skovrejsning ved naturlig tilgroning.

Til § 18, stk. 6

'på' må skulle være 'til' – ellers giver bestemmelsen ingen mening.

Med venlig hilsen

Henrik Wejdling

DOFs repræsentant i Skovrådet & medlem af DOFs Naturpolitiske Udvalg

henrik@wejdling.dk / DOF@DOF.DK